

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 253/08-16

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 28. augusta 2008 predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti K., s. r. o., B., zastúpenej advokátom JUDr. K. Ž., T., vo veci namietaného porušenia jej základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a 4 a čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a porušenia čl. 13 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky v dôsledku nesúlady § 22 ods. 1, ods. 2 písm. b), ods. 5 písm. a) a § 26 ods. 4 a 12 zákona č. 237/2002 Z. z. o obchode s ohrozenými druhmi voľne žijúcich živočíchov a voľne žijúcich rastlín a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov s čl. 7 ods. 5, čl. 13 ods. 4 a čl. 20 ods. 1 a 4 Ústavy Slovenskej republiky a s čl. 7 ods. 1 písm. a) a čl. 8 ods. 5 nariadenia č. 338/1997 Európskeho spoločenstva a s čl. 249 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva, ako aj nesúlady § 29 ods. 1 zákona č. 15/2005 Z. z. o ochrane druhov voľne žijúcich živočíchov a voľne žijúcich rastlín reguláciou obchodu s nimi a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov s čl. 7 ods. 5 a čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, s nariadeniami č. 338/1997 a č. 865/2006 Európskeho spoločenstva a s čl. 249 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti K., s. r. o., o d m i e t a z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

Odôvodnenie:

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 2. októbra 2007 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti K., s. r. o., B. (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátom JUDr. K. Ž., T., ktorou namietala porušenie svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a 4 a čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a porušenia čl. 13 ods. 4 ústavy v dôsledku nesúlady § 22 ods. 1, ods. 2 písm. b), ods. 5 písm. a) a § 26 ods. 4 a 12 zákona č. 237/2002 Z. z. o obchode s ohrozenými druhmi voľne žijúcich živočíchov a voľne žijúcich rastlín a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 237/2002 Z. z.“) s čl. 7 ods. 5, čl. 13 ods. 4 a čl. 20 ods. 1 a 4 ústavy a s čl. 7 ods. 1 písm. a) a čl. 8 ods. 5 nariadenia č. 338/1997 Európskeho spoločenstva a s čl. 249 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva, ako aj nesúlady § 29 ods. 1 zákona č. 15/2005 Z. z. o ochrane druhov voľne žijúcich živočíchov a voľne žijúcich rastlín reguláciou obchodu s nimi a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 15/2005 Z. z.“) s čl. 7 ods. 5 a čl. 47 ods. 3 ústavy, s nariadeniami č. 338/1997 a č. 865/2006 Európskeho spoločenstva a s čl. 249 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva.

Z obsahu sťažnosti vyplýva, že sťažovateľka považuje zákaz komerčnej činnosti upravený v § 22 ods. 1 a ods. 2 písm. b) zákona č. 237/2002 Z. z. vzťahujúci sa aj na odchované exempláre, ktorých rodičia nepochádzajú z voľnej prírody, za nesúladný s čl. 13 ods. 4 ústavy. Uvedený zákaz navyše podľa jej názoru v rozpore s účelom zákona č. 237/2002 Z. z. a nariadeniami č. 338/1997 a č. 865/2006 Európskeho spoločenstva vytvára „... neprekonateľné a nedôvodné zákonné prekážky pri nakladaní s odchovanými exemplármi, ako aj pri legalizácii umelých odchovov exemplárov, a to napriek skutočnosti, že umelé odchovy nemalou mierou prispievajú k zachovaniu genetickej a druhovej rozmanitosti ohrozených druhov rastlín a živočíchov, ktorých prežitie vo voľnej prírode je ohrozené“.

V ďalšej časti sťažnosti sťažovateľka uvádza, že uvedený zákaz je aj v rozpore s čl. 20 ods. 1 a 4 ústavy, pretože z vlastníckeho práva „... *upraveného ústavným zákonom zároveň vyplýva právo majetok nerušene užívať, čo v prípade držby odchovaných exemplárov skupiny A až B uvedených v prílohe nariadenia 338/97 ES, ktoré nie sú voľne žijúcimi exemplármi bez vydania preukazu o pôvode, nie je možné, a to napriek skutočnosti, že na odchované exempláre sa vzťahuje derogácia čl. 7 nariadenia 338/97 ES*“.

Predmetom podnikania sťažovateľky je chov, nákup a predaj exotických živočíchov, pričom 1. januára 2003 sťažovateľka nadobudla 57 exemplárov korytnačky zelenej (*Testudo hermanni*) a 27 exemplárov korytnačky žltohnedej (*Testudo graeca*). Vzhľadom na to, že uvedené živočíchy boli odchované v ľudskej opatere a nepochádzali z voľnej prírody, sťažovateľka požiadala 2. januára 2003 Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“) o výnimku zo zákazu komerčných činností podľa § 39 ods. 1 a 2 zákona č. 237/2002 Z. z.

Po doplnení požadovaných dokladov ministerstvo podalo na sťažovateľku podnet pre podozrenie zo spáchania trestného činu podľa § 181c ods. 2 písm. a) Trestného zákona účinného do 31. decembra 2005. Sťažovateľka sa následne obrátila na Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) so žalobou o preskúmanie zákonnosti postupu ministerstva podľa § 244 a nasl. Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“).

Najvyšší súd uznesením sp. zn. 2 Sžnč 1/2004 z 28. februára 2005 uložil ministerstvu konať a rozhodnúť o žiadosti sťažovateľky o udelenie výnimky na komerčné činnosti z 2. januára 2003, a to do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto uznesenia. Sťažovateľka v zmysle predmetného uznesenia opakovane požiadala ministerstvo o vydanie povolenia, ministerstvo však požadovalo predloženie ďalších relevantných dokladov, najmä preukázanie riadneho označenia a pôvodu exemplárov.

V ďalšom období ministerstvo rozhodnutím č. 1600/629/2005-5 zo 7. júla 2005 predmetné konanie prerušilo s tým, aby sťažovateľka skontrolovala a riadne očíslovala

všetky fotografie, na ktorých sa exempláre nachádzali. Sťažovateľka podala proti predmetnému rozhodnutiu 17. júla 2005 rozklad, v ktorom uviedla, že *«... povolovací režim na odchované exempláre, ktorých rodičia nepochádzajú z voľnej prírody, nemôže v žiadnom prípade závisieť od voľnej úvahy ústredného správneho orgánu, pretože komunitárne právo ukladá povinnosť jednať len v rámci určeného účelu, ktorým by mala byť ochrana voľne žijúcich živočíchov a rastlín...»*

Postup ústredného správneho orgánu, ktorý odmieta konať a opakovane požaduje doplnenie údajov, ktoré má k dispozícii, prípadne ukladá žiadateľovi vykonanie dôkazov, ktoré sú v právomoci správnych orgánov, nie je v súlade s Uznesením 2 Sžnč 1/2004, v ktorom Najvyšší súd SR konštatoval, že „Vlastníctvo ako právny inštitút v sebe obnáša aj právo vlastníctva sa zbaviť. Pre formalistické chápanie úpravy nemožno nikoho uviaznúť vo vlastníctve, nútiť k chovu stáda a to takým spôsobom, že príslušný štátny orgán odmietne vôbec konať“

„Iný výklad pri znení čl. 152 ods. 4 Ústavy SR nemožno pripustiť.“»

Sťažovateľka ďalej uviedla:

«Máme za to, že zákonná úprava § 29 ods. 1 zákona č. 15/05 Z. z., ktorá podmieňuje uplatňovania sekundárneho práva upraveného nariadeniami č. 338/97 a č. 865/06 Európskeho spoločenstva voči spoločnosti K. s. r. o. je v rozpore s čl. 47 ods. 3 a čl. 7 ods. 5) Ústavy SR a zároveň zakladá porušenie čl. 249 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva, nakoľko „Nariadenie má všeobecnú pôsobnosť. Je záväzné vo všetkých svojich častiach a priamo uplatniteľné vo všetkých členských štátoch.“»

Vzhľadom na uvedené sťažovateľka žiada, aby ústavný súd rozhodol nasledovne:

„- sekundárna legislatíva, konkrétne § 22 ods. 1, § 22 ods. 2 písm. b), § 22 ods. 5 písm. a), § 26 ods. 4) ods. 12) zákona č. 237/02 Z. z. v znení neskorších predpisov nie je v súlade s čl. 7 ods. 5, čl. 13 ods. 4, čl. 20 ods. 1, čl. 20 ods. 4, Ústavy SR a s čl. 7 ods. 1 písm. a), čl. 8 ods. 5) nariadenia č. 338/97 Európskeho spoločenstva a s čl. 249 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva.

- sekundárna legislatíva upravená § 29 ods. 1 zákona č. 15/05 Z. z. nie je v súlade s čl. 7 ods. 5) a čl. 47 ods. 3) Ústavy SR, nariadeniami č. 338/97, 865/06 ES a s čl. 249 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva.“

II.

Ústavný súd je podľa čl. 127 ods. 1 ústavy oprávnený konať o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 13 ods. 4 ústavy zákonné obmedzenia základných práv a slobôd musia platiť rovnako pre všetky prípady, ktoré spĺňajú ustanovené podmienky.

Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastníť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Dedenie sa zaručuje. Podľa čl. 20 ods. 4 ústavy vyvlastnenie alebo nútené obmedzenie vlastníckeho práva je možné iba v nevyhnutnej miere a vo verejnom záujme, a to na základe zákona a za primeranú náhradu.

Podľa čl. 47 ods. 3 ústavy všetci účastníci sú si v konaní podľa odseku 2 rovní. Podľa čl. 47 ods. 2 ústavy každý má právo na právnu pomoc v konaní pred súdmi, inými štátnymi orgánmi alebo orgánmi verejnej správy od začiatku konania, a to za podmienok ustanovených zákonom.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním

a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každú sťažnosť predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každej sťažnosti ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jej prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia sťažnosti vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, sťažnosti, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné sťažnosti, zjavne neopodstatnené sťažnosti alebo sťažnosti podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj sťažnosti podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú možno preto považovať sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, III. ÚS 21/06, IV. ÚS 265/07).

Sťažovateľka žiada, aby ústavný súd vyslovil nesúlad vnútroštátnej legislatívy [§ 22 ods. 1, ods. 2 písm. b), ods. 5 písm. a) a § 26 ods. 4 a 12 zákona č. 237/2002 Z. z., ako aj § 29 ods. 1 zákona č. 15/2005 Z. z.] s označenými článkami ústavy, nariadeniami Európskeho spoločenstva a Zmluvou o založení Európskeho spoločenstva, v dôsledku ktorého malo podľa jej názoru dôjsť k porušeniu jej základných práv podľa ústavy.

Podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde je ústavný súd viazaný návrhom sťažovateľky. Vzhľadom na skutočnosť, že sťažovateľka je v konaní pred ústavným súdom zastúpená kvalifikovaným právnym zástupcom, ústavný súd posudzoval jej sťažnosť podľa obsahu uvedeného v petite tejto sťažnosti (obdobne III. ÚS 149/04, IV. ÚS 104/08).

Ústavný súd zotrúva na svojej stabilizovanej judikatúre (III. ÚS 65/06), podľa ktorej „Každé z konaní pred ústavným súdom možno začať len ako samostatné konanie a len na návrh oprávnených subjektov, a preto žiadne z nich nemôže tvoriť súčasť iného druhu konania (konaní) pred ním. Ústavná a zákonná úprava konaní pred ústavným súdom ich koncipuje výlučne ako samostatné konania a nepripúšťa možnosť uskutočniť ich aj v rámci a ako súčasť iného druhu konania pred ústavným súdom.“. V dôsledku uvedeného za opodstatnené návrhy na začatie konania pred ústavným súdom možno považovať len tie z nich, o ktorých je možné konať a aj rozhodnúť v niektorom z konaní vyplývajúcich v čl. 125 až čl. 129 a čl. 136 ods. 2 a 3 ústavy ako v samostatnom konaní uskutočnenom výlučne na návrh oprávnených subjektov (m. m. I. ÚS 23/99, I. ÚS 29/99).

Ústavný súd ďalej poznamenáva, že je v konaní o sťažnosti sťažovateľky viazaný prezumpciou správnosti normatívnych právnych aktov. Na posúdenie ústavnosti slúži iný typ konania (konanie o súlade právnych predpisov). Preto je sťažnosť zjavne neopodstatnená. Jej zjavná neopodstatnenosť spočíva v rozpore medzi typom konania pred ústavným súdom, ktorý sťažovateľka zvolila, a obsahom sťažnosti. Ak by ústavný súd posúdil sťažovateľkino podanie ako návrh na začatie konania o súlade právnych predpisov (čl. 125 ústavy), tak by ho musel odmietnuť ako podané zjavne neoprávnenou osobou.

Nemennosť pravidla, podľa ktorého v rámci konaní o individuálnej ochrane základných práv a slobôd nemožno konať o súlade právnych predpisov, ústavný súd potvrdzuje aj vo svojej judikatúre, pričom za zjavne neopodstatnenú sťažnosť treba považovať sťažnosť, v rámci ktorej by bolo potrebné uskutočniť konanie, na ktoré ústavný súd nie je oprávnený, hoci inak by toto konanie (a za splnenia príslušných procesných podmienok) mohol uskutočniť ako samostatné konanie a na základe návrhu oprávnenej osoby (m. m. II. ÚS 40/00, II. ÚS 19/01). Na základe uvedeného ústavný súd sťažnosť sťažovateľky odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Z uvedených dôvodov rozhodol ústavný súd tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. augusta 2008